

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE
BEGROTING

mardi

13-07-2004

Après-midi

dinsdag

13-07-2004

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

- Questions jointes de 1
 - M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et 1
 ministre du Budget et des Entreprises publiques
 sur "le rapport Mc Kinsey relatif aux futurs
 budgets" (n° 3301)
 - M. Carl Devlies au vice-premier ministre et 1
 ministre du Budget et des Entreprises publiques
 sur "l'étude récente réalisée par Mc Kinsey"
 (n° 3307)

Orateurs: **Hagen Goyvaerts, Carl Devlies, Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques

- Question de M. Hagen Goyvaerts au vice-premier 8
 ministre et ministre du Budget et des Entreprises
 publiques sur "le refus des entités fédérées de
 fournir un effort budgétaire supplémentaire"
 (n° 3433)

Orateurs: **Hagen Goyvaerts, Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques

- Question de M. Carl Devlies au vice-premier 11
 ministre et ministre du Budget et des Entreprises
 publiques sur "la situation budgétaire" (n° 3437)

Orateurs: **Carl Devlies, Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques

INHOUD

- Samengevoegde vragen van 1
 - de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste 1
 minister en minister van Begroting en
 Overheidsbedrijven over "het Mc Kinsey-rapport
 over de toekomstige begrotingen" (nr. 3301)
 - de heer Carl Devlies aan de vice-eerste minister 1
 en minister van Begroting en Overheidsbedrijven
 over "de recente studie van Mc Kinsey" (nr. 3307)

Sprekers: **Hagen Goyvaerts, Carl Devlies, Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven

- Vraag van de heer Hagen Goyvaerts aan de vice- 8
 eerste minister en minister van Begroting en
 Overheidsbedrijven over "de weigering van de
 deelstaten om een bijkomende
 begrotingsinspanning te leveren" (nr. 3433)

Sprekers: **Hagen Goyvaerts, Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven

- Vraag van de heer Carl Devlies aan de vice- 11
 eerste minister en minister van Begroting en
 Overheidsbedrijven over "de toestand van de
 begroting" (nr. 3437)

Sprekers: **Carl Devlies, Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

du

van

MARDI 13 JUILLET 2004

DINSDAG 13 JULI 2004

Après-midi

Namiddag

La séance est ouverte à 14.23 heures par M. François-Xavier de Donnea, président.
De vergadering wordt geopend om 14.23 uur door de heer François-Xavier de Donnea, voorzitter.

01 Samengevoegde vragen van

- de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "het Mc Kinsey-rapport over de toekomstige begrotingen" (nr. 3301)
- de heer Carl Devlies aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de recente studie van Mc Kinsey" (nr. 3307)

01 Questions jointes de

- M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "le rapport Mc Kinsey relatif aux futurs budgets" (n° 3301)
- M. Carl Devlies au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "l'étude récente réalisée par Mc Kinsey" (n° 3307)

01.01 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, deze week bespreken we deze vraag samen met de heer Devlies. Zoals u weet, moest de minister vorige week de commissievergadering verlaten om andere zaken te doen.

De voorbije weken werden er nogal wat rapporten gepubliceerd, onder meer van de Europese Commissie, het Planbureau, de OESO, enzovoort. Op basis van een aantal gegevens heeft het adviesbureau Mc Kinsey, blijkbaar op eigen initiatief, een nogal lijvige en gedetailleerde studie gemaakt onder de welluidende titel "Prospero, een nieuwe impuls voor economische welvaart in België". De bedoeling van de studie was om na te gaan in welke mate ons land budgettair is voorbereid op de toekomstige kosten voor de pensioenen en de gezondheidszorg als gevolg van de toenemende vergrijzing. Dat debat zal waarschijnlijk nog verschillende keren terugkomen.

De studie heeft zich over allerlei aspecten gebogen en niet louter over het financiële aspect. Er wordt in de studie ook gesproken over de werkgelegenheidsgraad. Mijnheer de minister, u weet dat wij, wat dat betreft, niet op de voorste rij van Europa zitten. De werkgelegenheidsgraad bij ons bedraagt 61%, terwijl ze normaal ongeveer 70% zou moeten zijn. In Denemarken bijvoorbeeld bedraagt de werkgelegenheidsgraad 76%.

Ook is er de vaststelling dat de gemiddelde arbeidsduur voortdurend afneemt. In 1997, op basis van cijfers van het VOKA, werden er nog 1.604 uur per werknemer per jaar gepresteerd. In 2002 is dat cijfer al geslonken tot 1.559 uur per werknemer per jaar.

01.01 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Le bureau de consultance Mc Kinsey a réalisé une étude pour déterminer si la Belgique est en mesure de faire face aux frais croissants dans le secteur des soins de santé. Cette étude met en évidence des problèmes liés au taux d'emploi trop faible, aux coûts salariaux trop élevés, au système de chômage, au temps de travail, au travail au noir, à la lourdeur de l'administration publique et à la baisse de la productivité.

La Belgique doit relever le défi de créer les conditions économiques permettant de préserver la prospérité et de maintenir le budget en équilibre. La dette constitue à cet égard un point névralgique. Un déficit zéro ne suffira pas à financer le vieillissement. Si aucune mesure n'est prise, la Belgique accusera un déficit de 5 milliards d'euros à partir de 2015.

Le ministre approuve-t-il les

Ook de arbeidsproductiviteit zit in een afvlakkende fase en begint als belangrijkste troef aan belang te verliezen.

prémisses de l'étude? Quelles sont les mesures prises pour éviter un dérapage des budgets à l'avenir?

Al deze elementen werden vorige week nog door de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid bevestigd.

In dat verhaal interesseert ons voornamelijk de budgettaire kant van de zaak. Het creëren van voorwaarden om de economische welvaart aan te houden of te verbeteren, is ongetwijfeld een uitdaging. De financiering van die groei en het handhaven van een evenwichtige begroting is evenwel een minstens even grote uitdaging.

Dienaangaande legt het rapport de vinger op een aantal zwakheden en pijnpunten, waarvan ik er een aantal zal overlopen, mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister.

Ik begin met de schuldenlast. Wij kennen allemaal het verhaal. Het is absoluut noodzakelijk om de schuldenlast verder af te bouwen. Bovendien moeten er in de komende jaren natuurlijk structurele overschotten worden geboekt, omdat, dat staat ook in het rapport, een nultekort onvoldoende zal zijn om de kosten van de vergrijzing te financieren.

Ook de ontwikkeling van een afgeslankte overheid is een pijnpunt. Dit heeft te maken met de kwaliteit van de Belgische overheid. Wij behoren blijkbaar tot de duurste overheden van dit land. De ingewikkelde staatsstructuur zal daar ongetwijfeld voor iets tussen zitten.

Een van de sleutelementen in het vernoemde rapport is het feit dat men de overheid niet mag laten meegroeien op maat van de economie. Uit het jaarverslag van de Hoge Raad voor Financiën blijkt dat de reële groei 2,7% bedraagt. Dat is beduidend groter dan de trendmatige groei.

Een andere element is de zwarte economie. Het zwartwerk is een aspect dat een belangrijke impact heeft op de openbare financiën. Volgens ramingen mislopen wij tot 30 miljard euro aan belastingontvangsten via het zwartwerkcircuit. Ik stel ook vast dat de kloof ten opzichte van onze naaste buurlanden Nederland, Frankrijk en Duitsland aanzienlijk blijft, namelijk 6 à 7%.

Zij stellen een aantal maatregelen voor op het fiscale vlak, teneinde een aantal BTW-tarieven gelijk te schakelen. Zij hebben het ook over het aspect van de firmawagen – daarvoor moet ik echter niet bij u zijn, maar bij de minister van Financiën – en de belasting op het inkomen uit vermogen.

Tot slot doen zij een aantal aanbevelingen om de aangroei van de kosten en de gezondheidszorg onder controle te houden, waaronder een zeer geleidelijke harmonisering van de verschillende pensioensystemen en het efficiënter maken van de gezondheidszorg, onder andere door de kosten te verminderen.

De analyse van dat rapport is duidelijk. Als er geen maatregelen worden genomen door deze of volgende regeringen, dan dreigen er opnieuw oplopende overheidsschulden. Vanaf 2015 spreekt het rapport van een tekort van 5 miljard euro en vanaf 2030 kan dat

oplopen tot meer dan 20 miljard euro.

Bijgevolg, mijnheer de voorzitter, heb ik in feite maar twee vragen voor de minister.

Bent u het eens met de uitgangspunten van het voorliggende rapport van Mc Kinsey?

Ten tweede, welke maatregelen vallen er onder uw bevoegdheid? Welke maatregelen denkt u te nemen om te vermijden dat toekomstige begrotingen zullen ontsporen?

01.02 Carl Devlies (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in het rapport van Mc Kinsey staan geen echt nieuwe zaken. Veel van die elementen hebben we reeds teruggevonden in studies die hier vroeger in de commissie zijn besproken. Ik verwijs naar studies van de OESO, van het Internationaal Monetair Fonds, van de Europese Commissie enzovoort.

Ik ga ook niet herhalen wat de vorige spreker, de heer Goyvaerts heeft gezegd. In het rapport worden een aantal pijnpunten aangekaart, zoals de werkgelegenheidsgraad, het aantal uren dat een werknemer per jaar werkt, de arbeidsproductiviteit, het aandeel van de actieve bevolking in de totale bevolking enzovoort.

Er worden concrete voorstellen geformuleerd, weliswaar op lange termijn. Het is een rapport op lange termijn, want men brengt hier vooropstellingen voor de periode 2015-2020-2030.

Ten eerste, men stelt het creëren van 440.000 nieuwe jobs voor. Dat zijn er dubbel zoveel als de regering nu op het getouw heeft staan. Ten tweede, een aanhoudende hoge productiviteitsgroei is noodzakelijk. Ten derde, de werklozen en 55-plussers moeten worden gereactiveerd. Daarnaast is er nog een serie van concrete aanbevelingen inzake een efficiënte overheid, het bestrijden van de zwarte markt en meer transparantie inzake overheidsfinanciën.

Voor een groot gedeelte gaan die adviezen in de richting van de actieve welvaartstaat. De actieve welvaartstaat was het idee dat werd gelanceerd door de vorige regering, Verhofstadt-I. Het was een zeer mooi idee dat stoelde op een problematiek die men al zeker tien jaar kent en probeert op te lossen. Het idee van de actieve welvaartstaat was goed, namelijk zoveel mogelijk mensen aan werk te helpen om zodoende het economisch draagvlak te vergroten en de overheidsontvangsten te versterken. Men slaagt daar blijkbaar niet in. De bewoordingen van het idee dat vijf jaar geleden met veel enthousiasme werd gelanceerd, worden zelfs niet meer gebruikt in het huidige regeringsprogramma.

Mijnheer de minister, deelt u deze diagnose? Ik veronderstel voor een groot gedeelte van wel. Wat kan volgens u op korte termijn als aanzet tot oplossing worden gerealiseerd? Voorziet u voor de tweede helft van dit jaar in een aantal concrete maatregelen die in de zin gaan zoals voorgesteld in dit rapport?

01.03 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer de voorzitter, over de analyse kan ik het volgende zeggen. U weet dat wij ons in hoofdzaak laten leiden door wat de Hoge Raad van Financiën en de

01.02 Carl Devlies (CD&V): Le rapport du bureau de consultance McKinsey n'apporte rien de neuf. Les critiques exprimées rejoignent les conclusions de l'Organisation de coopération et de développement économiques (OCDE), de la Commission européenne et du Fonds monétaire international (FMI). Notre taux d'emploi est particulièrement faible et la moyenne annuelle d'heures de travail diminue plus rapidement qu'ailleurs en Europe. Il est proposé de créer 440.000 nouveaux emplois, de garantir une croissance continue et élevée de la productivité, de réactiver les chômeurs et les plus de 55 ans, de lutter contre le travail au noir et d'augmenter la transparence des finances publiques.

Les recommandations concernent majoritairement l'Etat social actif, qui nous avait été promis par le gouvernement Verhofstadt I. Il s'agissait de donner du travail à un maximum de personnes pour élargir l'assise économique et augmenter les recettes publiques. Cet objectif n'a toutefois pas été atteint.

Le ministre partage-t-il mon analyse? Quelles mesures envisage-t-il de prendre pour remédier à cette situation à court terme?

01.03 Johan Vande Lanotte, ministre: Nous nous laissons guider par les rapports du Conseil

Studiecommissie voor de Vergrijzing ons brengen. Ze hebben allebei een rapport ingediend. Ik had samen met mijn collega Frank Vandenbroucke bij het begin van het jaar gevraagd om tegen de grote vakantie over een aantal rapporten te kunnen beschikken, van de Hoge Raad voor Werkgelegenheid, van de Hoge Raad van Financiën, van de Studiecommissie voor de Vergrijzing. Die zijn ondertussen ook allemaal beschikbaar.

Hetgeen in het document van Mc Kinsey staat gaat ongeveer dezelfde richting uit. We kennen de analyse. Het heeft inderdaad te maken met de productiviteit, met de werkgelegenheidsgraad. Het heeft ook te maken met de efficiëntie van de overheid, met innovatie, met kapitaalverstrekking en dergelijke meer. Het is een zeer breed gamma. Overigens, we mogen de fout niet maken uit het oog te verliezen dat dit een zeer breed gamma is waarbij een aantal externe factoren sowieso belangrijk zijn.

Wanneer Vlaanderen na de Tweede Wereldoorlog een industriële opgang heeft gemaakt, dan is dat door het feit dat op dat ogenblik de aanwezigheid van havens en autowegen heel belangrijk was voor dat stuk van de economie. Wanneer Wallonië in de 19de eeuw een heel sterke opgang kende, dan was dat door de aanwezigheid van energiebronnen die ter plaatse werden geput en die van levensbelang waren. Dat zijn gegevens die zich voordoen en die heel sterk bepalend zijn.

Als we nu kijken naar de 21ste eeuw, dan is waarschijnlijk de aanwezigheid en vooral de ontwikkeling van de kennis een doorslaggevend gegeven. In die zin moeten we er eigenlijk vanuit gaan dat we er beter voorstaan dan in de 19de en 20ste eeuw. In de 19de en 20ste eeuw waren er een aantal voordelen, maar we waren daar eigenlijk niet met een voorsprong begonnen. Wat kennisverwerving en kennisontwikkeling betreft staan we eigenlijk wel verder. We hebben alleen geen kennisexploitatie die even goed is. We hebben heel slimme mensen, maar ze geraken te moeilijk in een bedrijf binnen om die kennis te exploiteren. Waarschijnlijk is dat een van de grote uitdagingen.

Het rapport van Mc Kinsey is een klein beetje een choquerend rapport. We gaan 4% van de lasten verlagen, 4% van de persoonlijke bijdragen in de sociale zekerheid. Dat is dus 440 miljard Belgische frank lastenverlaging. Dat is bedoeld om het een beetje door mekaar te schudden.

Het realiteitsgehalte van de voorstellen van Mc Kinsey is niet altijd even groot, laten we dat maar toegeven. Het heeft wel het voordeel dat het de zaken dooreenschudt.

We hebben de traditionele wegen als het wegwerken van begrotingstekorten en het werken aan overschotten op de begroting. Het zal u misschien verwonderen van mij als minister van Begroting, maar ik denk niet dat de maatschappijproblematiek van morgen, zoals de vergrijzing, een budgettair probleem vormt. Ik denk dat het budgettair probleem niet op zich staat. Je kunt de problematiek van de vergrijzing niet budgettair oplossen, daar ben ik vast van overtuigd.

Ik probeer uit te leggen wat ik daarmee bedoel. De grote vraag zal zijn of we er in de toekomst – de komende 20 jaar – in slagen hier

Supérieur des Finances et le Comité d'étude sur le vieillissement. Le rapport McKinsey va dans le même sens. Il ne faut pas oublier que les facteurs externes seront déterminants. Le développement des connaissances surtout sera capital au 21e siècle. La situation se présente plutôt bien à cet égard: nous avons les cerveaux, mais leurs connaissances ne sont pas suffisamment exploitées. La seule orthodoxie budgétaire ne permettra pas de supporter le coût du vieillissement de la population. Ce n'est qu'en mettant au point de nouveaux modes de production et en développant de nouveaux produits que nous pourrions créer des emplois et relever le défi du vieillissement. Les secteurs traditionnels seuls ne permettront pas de maintenir l'emploi à son niveau actuel.

La politique budgétaire suit donc la politique industrielle et innovatrice.

La question de la fin de carrière est indubitablement la plus préoccupante. Nous devons toutefois nous demander si une forte augmentation de la productivité est compatible avec des carrières plus longues. En effet, le problème des fins de carrière résulte en partie de la combinaison de rémunérations élevées et d'augmentations continues de la productivité, de sorte que les travailleurs âgés sont littéralement poussés vers la sortie. Les déclarations faites ces derniers jours par la FEB comme par les syndicats, démontrent que la plus grande prudence sera requise lors des négociations. Au fond, la FEB ne devrait pas se montrer trop exigeante puisque la prépension n'est jamais accordée sans l'assentiment de l'employeur qui est bien souvent demandeur en la matière.

werkgelegenheid te creëren. De grote vraag om werkgelegenheid te creëren zal zijn of we erin slagen om nieuwe, aangepaste productiewijzen en producten te creëren. Daarvan zal afhangen of we de vergrijzing kunnen betalen. De meest doorgedreven budgettaire orthodoxie zal tekortschieten als men niet op het eerste punt antwoordt en dat zal niet kunnen als men niet antwoordt op de vraag naar een andere productiewijze en andere producten. Het ene zal uit het andere moeten volgen. Men heeft soms wel eens de indruk dat het omgekeerd is. Daarmee ben ik het niet eens. Ik geloof dat gewoon niet. Wie de voorspellingen ziet en de budgettaire ramingen bekijkt, merkt dat alles staat of valt, niet met de nodige budgettaire orthodoxie, maar met de vraag of wij die producten zullen hebben. Zullen wij in de nieuwe sectoren – de dienstensector, de vrijetijdssector, de welzijnssector, de wellness-sector, de informatica, de technologische sector en de wetenschappelijk-industriële sector – ontwikkelingen kunnen teweegbrengen?

Het is mijn persoonlijke overtuiging dat het daarvan zal afhangen. Ik geef een voorbeeld. Ik ben plaatselijk nogal actief. Wij hebben een industrieterrein van 150 hectare en zijn daarmee een van de weinige steden die daarover beschikken. Wij hebben geluk: de ontwikkelingen in het verleden hebben ertoe geleid dat wij nu nog veel grond bezitten. Dat is altijd een voordeel. Als men nagaat wie daarin wil investeren en wat een kans maakt om investeringen aan te trekken, dan ziet men heel duidelijk de volgende trend. Er komen diensten die zich dankzij een uitgebreide knowhow, andere productiemethoden en synergieën ontwikkelen, terwijl anderen dat niet kunnen. Dat heeft alles te maken met wat men gemeenzaam wel eens voedselkwaliteit noemt. Welk soort voedsel zal men brengen en voor wie? Kwaliteits- en leefmilieuaspecten, technologische aspecten, andere vormen van elektriciteitsproductie en goederenrecyclage, alles wat betrekking heeft op biotechnologie, in al die sectoren ziet men evoluties. Daar zijn er ook mogelijkheden om te investeren. Hierbij is er wel een probleem van risicokapitaal. Ik denk niet dat wij in de traditionele sectoren onze werkgelegenheidsgraad moeten halen. Dat behoort tot het verleden.

Ik weet dat ik een zeer breed antwoord geef op de vraag die u mij stelt, maar het is ook een brede vraag. Mijn basisovertuiging is dat de budgettaire politiek volgt uit de innovatie en de industriële politiek. Men zal de industriële politiek moeten begeleiden met een budgettaire politiek, maar denken dat de budgettaire politiek de leiding heeft in het verhaal, is niet juist. Ik heb dat al verschillende keren gezegd. Het wekt misschien verwondering, want een minister van Begroting zou juist het omgekeerde moeten zeggen, maar het heeft geen zin om zichzelf ervan te overtuigen dat wat men doet het belangrijkste is, als het niet zo is.

Uit alle prognoses blijkt dat niet alles staat of valt met het gegeven hoe de uitgaven onder controle gehouden worden, maar wel met het gegeven hoe inkomsten gegenereerd zullen worden uit activiteiten. Uiteraard is de eindeloopbaanproblematiek de meest prangende.

Dit gezegd zijnde, wil ik wat de eindeloopbaan betreft een aantal bemerkingen formuleren. U kent daarvan de kostprijs. Wie zegt dat hij de productiviteit drastisch zal verhogen en tegelijkertijd zegt dat de mensen tien jaar langer zullen werken, is hoogstwaarschijnlijk bezig zichzelf wat wijs te maken. Een deel van de

eindeloopbaanproblematiek komt precies voort uit de voortdurende productiviteitsstijging die we de laatste dertig jaren hebben gekend. Het probleem komt niet uit de lucht gevallen. Hoge lonen, hoge productiviteit en vlug stoppen vormen één geheel. Productiviteit en eindeloopbaan zijn geen zaken die naast mekaar bestaan. Men moet daarmee toch rekening houden wanneer men deze bespiegeling maakt inzake de eindeloopbaan.

Het is vooral belangrijk dat, als wij de komende jaren nood zullen hebben aan arbeidskrachten, wij ze kunnen vinden en niet in een situatie terechtkomen waarbij er, enerzijds, heel veel openstaande jobs zijn en, anderzijds, mensen werkloos zijn in een uitlopend systeem en niet aan de bak komen. Dat is uiteraard de uitdaging waarvoor we staan en die iedereen kent.

De uitlatingen van het VBO vandaag en de reacties van een van de vakbonden hebben weeral eens aangetoond dat we, om dit te bespreken, op eieren zullen moeten lopen. Ik wil wel zeggen dat wat dit betreft het VBO niet zo hoog van de toren mag blazen. Er werd immers geen enkel brugpensioen toegekend zonder dat de werkgever zich daarmee akkoord heeft verklaard. Men zegt ons dat dit moet worden afgeschaft. Er moet daarover inderdaad worden gepraat. Er werd echter geen enkel brugpensioen toegekend waarvoor de werkgever de toestemming niet heeft gegeven. Meestal, als het een beetje ernstig is, komt de werkgever samen met de vakbond naar de minister van Arbeid om het te eisen.

Men mag ook niet alle oplossingen bij een ander leggen. Ook de werkgevers en de werknemers zullen hun verantwoordelijkheid moeten opnemen en in de bedrijven durven zeggen dat zij wanneer er een probleem is, niet onmiddellijk aan brugpensioen denken. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid. De uitlatingen van vandaag hebben weerom aangetoond dat het niet zo gemakkelijk zal verlopen. Het tegendeel zou overigens zeer vreemd zijn.

01.04 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, uw antwoord was algemeen en ik wil toch een aantal elementen aanhalen. De vergrijzing al dan niet budgettair oplossen is een verhaal zoals dat van de kip en het ei. Ik had van u liever gehoord dat we toch eens stilaan moeten gaan nadenken over een aantal structurele maatregelen. Er zijn voldoende elementen in de hele brede waaier die te maken hebben met tewerkstelling, kenniseconomie en opleiding. Daar zijn ook bevoegdheden bij waarover u niets te zeggen heeft, maar goed u maakt deel uit van een regering. Onderwijs zit op het niveau van de Gemeenschappen, we kunnen dat van hieruit weinig sturen, dat geef ik toe, maar het moet in zijn geheel bekeken worden. Momenteel is onderwijs voor Vlaanderen de grootste uitgavenpost. Structurele maatregelen zullen dus ongetwijfeld aan de orde zijn om de begrotingen in de komende 5 tot 15 jaar beter te sturen. Ik stel vast dat andere EU-landen daar nog niet echt concreet mee bezig zijn, maar wel al de aanzet gegeven hebben om dat te plaatsen in het budgettaire kader.

De productiviteitsnormen vormen ook een hele discussie. Ik denk dat arbeidsefficiëntie te maken heeft met de combinatie van arbeid en machine of arbeider en machine. Uit de cijfers blijkt dat arbeiders steeds minder uren per jaar werken wat volgens mij volledig gecompenseerd wordt door de toenemende efficiëntie van de

01.04 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Il est grand temps de prendre des mesures structurelles dans les domaines de l'emploi, de l'économie du savoir et de la formation. Tous ne relèvent pas de la compétence du ministre, mais ce dernier fait tout de même partie du gouvernement. L'enseignement représente le poste de dépenses le plus important en Flandre. Des mesures structurelles s'imposeront pour une meilleure gestion des budgets dans les cinq à quinze années à venir.

Le nombre d'heures de travail annuelles fournies par les ouvriers ne cesse de diminuer. Cette tendance est compensée par l'efficacité accrue de l'équipement et des machines développés par la

apparatuur en de machines die natuurlijk via de kennismaatschappij ontwikkeld worden. In elk geval denk dat het de bedoeling geweest is van het rapport van Mc Kinsey om een aantal bakens uit te zetten. Men moet het natuurlijk niet allemaal eens zijn met de voorstellen die daar tussen de lijnen geformuleerd worden. Mc Kinsey zou Mc Kinsey niet zijn als het zich niet zou gaan mengen in de efficiëntie van een overheidsapparaat. Dat is hun core business, daarmee verdienen ze hun geld. Heel onverwacht komt dit rapport mijns inziens dan ook niet. Ik denk wel dat er in een aantal gebieden nog werk aan de winkel is, niet alleen voor deze regering maar ook voor de volgende.

01.05 Carl Devlies (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt geantwoord dat u begin 2004 het rapport hebt opgevraagd van de Hoge Raad van Financiën en de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid.

Ik meen toch te weten dat beide instellingen een jaarlijks rapport uitbrengen. De diagnoses die opnieuw in de rapporten worden gesteld naar aanleiding van de publicatie van de maand juni, liggen in het verlengde van de diagnoses die men vroeger heeft gesteld in de rapporten van voorgaande jaren. Deze problematiek is reeds jaren gekend. Oplossingen voorstellen en het nemen van concrete beleidsmaatregelen om uitvoering te geven aan een aantal beleidssuggesties van de rapporten blijkt niet zo evident te zijn.

U zegt dat u akkoord gaat met het advies van de Hoge Raad van Financiën. Voorgaande jaren heeft de Hoge Raad ook adviezen verstrekt. De federale regering heeft echter niet altijd dat advies gevolgd. Dat is een randbemerking die ik wens te maken

Ik sluit me volkomen aan bij uw standpunt dat de werkgelegenheid enorm belangrijk is.

Wat de andere productiewijzen en de andere producten betreft, wijs ik erop dat dit samenhangt met een hele omgeving waarin deze nieuwe producten en productiewijzen kunnen gerealiseerd worden. Dat heeft te maken met het algemeen klimaat en met de arbeidskost. Wij zijn vragende partij voor een realisatie van concrete voorstellen.

U hebt verwezen naar de problematiek die het VBO deze morgen heeft aangekaart. Ik heb deze interviews ook op de radio gehoord. Het is correct dat zowel werkgevers als werknemers terzake een belangrijke verantwoordelijkheid dragen. In het verleden was het al te dikwijls het geval dat problemen in sectoren of bedrijven door werkgevers én werknemers gezamenlijk werden opgelost op de rug van de overheid. Bruggensioenen worden immers voor een groot deel gefinancierd door de overheid. Dat zijn oplossingen die voor beide partijen, werkgever én werknemer, financieel interessant zijn.

Volgens mij moet de overheid haar verantwoordelijkheid terzake opnemen en de nodige maatregelen uitwerken. De overheid beslist immers over het haalbaar zijn en blijven of niet en over mogelijke aanpassingen van systemen zodat ze meer perspectieven bieden voor de toekomst. Mijnheer de minister, uw bemerking terzake is correct. Ik wens u er echter op te wijzen dat de ultieme verantwoordelijkheid bij de overheid ligt. Het is belangrijk dat die overheid haar verantwoordelijkheden neemt.

société du savoir. Le rapport Mc Kinsey pose certaines balises mais il n'est pas nécessaire de souscrire à toutes les options. Il reste beaucoup de travail à réaliser, pour le gouvernement actuel comme pour le prochain.

01.05 Carl Devlies (CD&V): Il me semblait que le Conseil supérieur des Finances et le Conseil supérieur de l'Emploi devaient établir un rapport chaque année. Les conclusions de ces rapports s'inscrivent dans la lignée de celles des années précédentes, mais les solutions ne semblent pas aller de soi. Les années précédentes, le gouvernement n'a pas toujours suivi l'avis du Conseil supérieur des Finances.

L'emploi est en effet crucial. Les autres modes de production et les autres produits sont tributaires du climat général et du coût du travail. En ce qui concerne la question des prépensions, les employeurs comme les travailleurs portent une lourde responsabilité. Ils rejettent trop souvent leurs problèmes sur les pouvoirs publics. Ceux-ci doivent assumer leur responsabilité et arrêter les mesures nécessaires. Nous attendons donc des propositions concrètes.

Het blijft dus wachten op concrete beleidsvoorstellen van de regering.

De **voorzitter**: Als ik mij even in het debat mag mengen, moet ik zeggen dat de minister volgens mij een juiste diagnose heeft gesteld. De budgettaire orthodoxie is een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde. Indien men alleen financiële spaarpotten uitbouwt en men niet tegelijkertijd in staat is om met een kleinere werkkraft meer goederen en diensten te produceren, dan zal men alleen inflatie tot stand brengen. Dan gaat de levensstandaard van die vergrijzende bevolking toch naar beneden. Men moet dan natuurlijk de voorwaarden creëren, opdat de uitvinders bij ons blijven en niet naar Amerika vluchten, want op dit ogenblik is er nog altijd een enorme braindrain. Dat is het probleem van ons land. De creatievelingen gaan steeds vaker elders wonen.

Ik wens u daar succes mee. Het is uw testament, dus...

01.06 Minister **Johan Vande Lanotte**: Het is mijn testament nog niet. Zo ver ben ik nog niet.

De **voorzitter**: Uw huidige gedachtegoed.

01.07 Minister **Johan Vande Lanotte**: We zullen dat in augustus nog beetje bestuderen.

Le **président**: Si la création de ce fonds "Ecureuil" ne s'accompagnait pas d'une augmentation des biens et services produits, ce serait uniquement un jeu inflatoire.

De **voorzitter**: Als de oprichting van het Eekhoornfonds niet met een toename van de geproduceerde goederen en diensten gepaard gaat, werkt het enkel de inflatie in de hand.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de weigering van de deelstaten om een bijkomende begrotingsinspanning te leveren" (nr. 3433)

02 Question de M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "le refus des entités fédérées de fournir un effort budgétaire supplémentaire" (n° 3433)

02.01 **Hagen Goyvaerts** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, enkele dagen vóór het reces is het misschien niet erg verheffend of sexy om over overheidsfinanciën, begrotingsoverschotten en stabiliteitspacten te spreken.

02.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat is het nooit.

02.03 **Hagen Goyvaerts** (VLAAMS BLOK): Nooit, het hele jaar niet? Dat is niet erg. Dan is het eenvoudig en maak ik er geen punt van.

Ik durf nog eens terug te komen op mijn vraag van vorige week. Ik heb u toen gevraagd hoe het zat met de situatie inzake de overschotten van de deelstaten, of de deelstaten eventueel een korting konden krijgen en wat het effect daarvan is op de federale begroting. U hebt toen geantwoord dat het cijfer van 443,7 miljoen euro dat de Hoge Raad voor de Financiën naar voren had geschoven, op zichzelf geen onredelijk cijfer was. Het

02.03 **Hagen Goyvaerts** (VLAAMS BLOK): Le ministre estime que le surplus demandé par le Conseil supérieur des Finances pour 2005 aux États fédérés n'est pas excessif, mais il ressort des accords de gouvernement pour la Wallonie, Bruxelles et la Communauté française que l'avis du CSF n'est pas suivi,

engagement daartoe zou op termijn zelfs mogelijkheden bieden in plaats van dat men vier of vijf jaar zou moeten regeren zonder initiatieven te kunnen nemen.

Wij weten ondertussen dat er al een regeerakkoord is voor het Waalse Gewest en het Brussels Gewest. Dat van het Vlaams Gewest komt er nagenoeg aan. Wij stellen toch een aantal dingen vast.

Wallonië, Brussel en de Franse Gemeenschap gaan niet in op het advies van de Hoge Raad voor de Financiën. Voor 2005 willen zij zich strikt houden aan het lopende stabiliteitspact. Meer nog, zij hebben de indruk gegeven of aan de buitenwereld het signaal gegeven ook voor de komende jaren druk gegeven de handen min of meer vrij te willen laten. Het Vlaams regeerakkoord is nog niet helemaal in kannen en kruiken, maar hoe dan ook in de wandelgangen doen geruchten de ronde – als ik dat zo mag uitdrukken – dat er ook daar weinig animo is om zich te schikken naar het advies van de Hoge Raad voor de Financiën.

Als dat allemaal klopt, dan denk ik dat dat een tegenvaller is voor u en voor de regering. U zit dan namelijk met een financiële adering, die ongetwijfeld de voorbode moet zijn voor een besparingsronde. In het najaar wordt de begroting voor 2005 wordt opgemaakt en dan zal dat ongetwijfeld aan de orde zijn.

Bijgevolg heb ik de volgende drie eenvoudige vragen over het onderwerp.

Blijft u van oordeel dat de globale begrotingsdoelstellingen aangehouden moeten worden? Ik bedoel de cijfers die u vorige week bevestigd hebt. Waar gaan we naartoe wat de overschotten betreft?

Hoe denkt u dat te realiseren met een globale begroting in evenwicht?

Naar verluidt zou er daarover gisteren een informeel of formeel contact hebben plaatsgevonden met de formateur, teneinde meer klaarheid te scheppen in het al dan niet aanhouden van die cijfers of die begrotingsdoelstellingen van de Hoge Raad voor de Financiën. Hebt u daar commentaar op?

02.04 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ik denk dat het nog iets te vroeg is om terzake conclusies te trekken, zelfs wat de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest betreft. Als men de teksten goed leest, dan blijkt dat ze niet zo duidelijk zijn. Het is zo dat in 1999 en in 2004 de Hoge Raad van Financiën een advies heeft gegeven dat zegt dat er in 2010 een evenwicht moet zijn. Welnu, ik lees even voor om een voorbeeld te geven: "L'objectif pour la Région wallonne sur la période de 2006-2010 doit être, comme le recommande le Conseil supérieur des Finances dans ses rapports de 1999 et de 2004, d'atteindre l'équilibre budgétaire de manière structurelle et de diminuer progressivement son ratio d'endettement (72% en 2010)".

Er wordt dus geëindigd met een schuld van 72% in 2010. Deze passus kan perfect worden geïnterpreteerd als het respecteren van het laatste advies van de Hoge Raad van Financiën.

Ook voor de Franse Gemeenschap is er een zekere marge. Voor de Vlaamse Gemeenschap is er nog geen definitieve tekst. Ook daar

cependant que Flandre ne fait guère preuve d'enthousiasme non plus.

Faut-il maintenir les objectifs budgétaires globaux? Comment cette démarche s'inscrit-elle dans un budget global en équilibre? Quel est le résultat de la concertation avec le formateur flamand?

02.04 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Les textes ne sont pas clairs, de sorte qu'il est vraiment prématuré de tirer des conclusions. La Communauté française dispose aussi d'une certaine marge et les Flamands sont prêts à participer, à condition que chacun fasse de même. Il ne s'agit d'ailleurs que de 100 millions d'euros pour la Flandre, et uniquement pour 2005 puisque l'opération est neutre pour la période de 2006 à 2010. Le Conseil supérieur a voulu éviter que les dépenses culminent en 2005. La question sera examinée au Comité de concertation en

overweegt echter de stelling dat, als iedereen het doet, ook de Vlaamse Gemeenschap het kan doen. Ze wil dan wel zeker zijn dat iedereen het doet. Het komt er dus op aan in september 2004, wanneer de regeringen zijn gevormd – het moet dan immers nog voor het overlegcomité komen –, vanuit de federale regering dat voorstel te doen. septembre.

Er zijn ook heel veel misverstanden. Dat scheelt voor Vlaanderen ongeveer 100 miljoen euro op zes jaar tijd. Dat zijn geen immense bedragen. Dat is het hoogste verschil. Voor de andere Gewesten en Gemeenschappen is dat minder.

Bovendien maakt het enkel een verschil in 2005 en blijft de operatie voor de overige jaren neutraal. Het verschil ligt in 2005. Van 2006 tot 2010 is de operatie neutraal. Voor 2005 betekent het dat de Lambermont-gelden niet ineens worden uitgegeven, maar dat er een constant uitgavenniveau is voor 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 en 2010. In het omgekeerde geval daalt het uitgavenniveau voor 2008, 2009 en 2010. Er wordt dan meer uitgegeven in 2005 en 2006. Daarna wordt wat minder uitgegeven.

Het wordt dus voorgesteld als een grote bijdrage van de Gemeenschappen en Gewesten, die de federale overheid helpt in de totaliteit van 2005 en 2006. Dat is juist. Los van het feit dat het helpt in 2005, is er natuurlijk ook een mechanisme om niet plots met grote pieken te worden geconfronteerd, die dan in 2008 en 2009 – op het einde van de legislatuur – moeten worden afgeremd. Wij gaan in september 2004 met de Gemeenschappen en Gewesten praten. De federale overheid kan leven met zowel het ene als met het andere. In globaliteit is de operatie immers, behalve voor 2005, neutraal. Dat is jammer voor 2005, maar voor het overige is de operatie echt neutraal.

De Hoge Raad van Financiën heeft vooral willen vermijden dat in 2005 plots hier en daar uitgavenpieken worden bereikt, die dan bijna noodzakelijkerwijze moeten worden doorgezet in 2006, tenzij in 2006 ernstig wordt afgeremd. Dat is echter nooit de beste manier. De Hoge Raad van Financiën adviseert om niet volledig de voet op het gaspedaal te zetten in 2005, ook al zou dat mogelijk zijn. Anders zal in 2006 de voet moeten worden gelicht. Dat zou niet nuttig zijn.

Wat dat betreft, is er dus nog heel veel ruimte voor discussie. De federale overheid beschouwt deze inkomsten ook niet als iets wat ze absoluut moet hebben. Er is immers eten en drinken in de twee richtingen. Er zijn voor- en nadelen. Voor 2005 is het beter, voor 2008 is het minder goed. We zullen de discussie dus heel rustig aangaan. De vraag voor alle Gemeenschappen en Gewesten zal vooral zijn wat de anderen doen.

We zullen proberen dat in het Overlegcomité gedaan te krijgen. Beschouwt men de volledige periode, dan merkt men dat er in 2005 een verschil is en dat het voor het Vlaams Gewest van 2006 tot 2010 neutraal is. De grote impact is 100 miljoen euro in 2005 voor het Vlaams Gewest, bijvoorbeeld. 100 miljoen euro is veel geld, maar men heeft soms de indruk dat dit een enorme impact heeft, terwijl dat niet zo is. In september zal daarover worden gepraat in het Overlegcomité waar wij met een relatief open geest naartoe gaan.

02.05 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik **02.05**

Hagen Goyvaerts

denk dat wat de minister verklaard heeft als toelichting op de commentaren in de pers, belangrijk is. Het kwam nogal stoer over, alsof Brussel, Wallonië en de Franse Gemeenschap zich niet zouden geschikt hebben. Ik begrijp best dat dit in het Overlegcomité moet worden besproken. Stel dat er over de voorwaarde van Vlaanderen – wij doen het alleen als de anderen het ook doen – geen consensus bestaat, bestaat dan de mogelijkheid dat u als federaal minister van Begroting ingrijpt en bijsturingen doet? Sanctioneren is in dit geval misschien een groot woord. Wat gebeurt er als er geen consensus is of als men niet tot een akkoord komt in het Overlegcomité?

02.06 Minister **Johan Vande Lanotte**: Men moet een consensus hebben. Er is geen hiërarchie van de rechtsnormen, dus kan de federale overheid niet zeggen wat de Gewesten moeten doen.

(VLAAMS BLOK): Je note que le Comité de concertation examinera la question. Le ministre peut-il intervenir en cas d'absence de consensus?

02.06 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Il faut toujours qu'il y ait un consensus.

02.07 **Hagen Goyvaerts** (VLAAMS BLOK): Kan van de Gewesten die bijvoorbeeld slechter zouden hebben gescoord in het verleden, dan niet worden geëist dat zij een tandje bijsteken?

02.08 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat is mogelijk mits er een afspraak bestaat met betrekking tot het mechanisme. Anders niet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van de heer Carl Devlies aan de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de toestand van de begroting" (nr. 3437)**

03 **Question de M. Carl Devlies au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "la situation budgétaire" (n° 3437)**

03.01 **Carl Devlies** (CD&V): Mijnheer de minister, ik denk dat het nuttig is na zes maanden even terug te kijken op de stand van de uitvoering van de begroting 2004. Volgens de gegevens van de Nationale Bank bedroeg het tekort van de federale overheid voor de eerste zes maanden van het jaar 2004 6,1 miljard euro. Ik moet zeggen dat mij dat niet helemaal verwondert, maar toch, op het moment van de opmaak van de begrotingsaanpassing was u bijzonder optimistisch. In die begrotingsaanpassing zat natuurlijk de verhoging van de ontvangstencijfers op basis van de verhoogde economische groei. U hebt toen verklaard dat de economische groei nog hoger was dan die waarmee u rekening had gehouden bij uw begrotingsaanpassing en ook dat de ontvangsten nog sterker zouden toenemen. Bij die gelegenheid werden ook voor de eerste vier maanden van het jaar bijzonder hoge ontvangstcijfers gemeld en bijzonder sterke stijgingen, in die mate zelfs dat de eerste minister verklaarde dat de ontvangsten van de EBA niet langer noodzakelijk waren voor het bereiken van het begrotingsevenwicht en dat die ontvangsten van de EBA zouden kunnen worden overgeboekt, als overschotten, naar het Zilverfonds.

03.01 **Carl Devlies** (CD&V): Le déficit public a augmenté en flèche au cours de la première moitié de 2004, contrastant singulièrement avec l'optimisme affiché par le gouvernement lors du premier ajustement budgétaire. Le gouvernement avait même affirmé à l'époque pouvoir atteindre l'équilibre budgétaire en se passant des recettes de la DLU, qui allaient dès lors pouvoir être transférées au Fonds de vieillissement.

Mijn vraag is nu of het optimisme dat toen, enkele weken voor de verkiezingen, aan de dag werd gelegd, vandaag nog altijd geldt. Kunnen wij nog altijd zo euforisch zijn over de ontwikkeling van de begroting? Zijn de stijgingspercentages die toen gemeld zijn inzake de ontvangsten van de fiscale inkomsten nog altijd geldig? Ik kan mij inbeelden dat er toch een aantal verrekeningen moet gebeuren en dat men rekening moet houden met de ontvangsten die wel gerealiseerd zijn in 2004 maar die in feite betrekking hadden op 2003. Er is ook

La prétendue forte augmentation des recettes publiques au cours des quatre premiers mois s'est-elle poursuivie? Quel est le taux de croissance des recettes fiscales pour les six premiers mois de 2004? Pourra-t-il être maintenu tout au long de l'année?

een verschil geweest inzake de incohiering. De incohiering van de personenbelasting is later van start gegaan. Voor de vennootschapsbelasting is men wat sneller gegaan. Dat heeft allemaal effect.

Het kan zijn dat men op een bepaald moment een zeer sterke verhoging kent van de ontvangsten, maar dat dit op jaarbasis minder is of afgevlakt wordt. Ik denk dat u na zes maanden toch wel een idee hebt van de evolutie van de ontvangsten. Zijn de stijgingspercentages werkelijk zo spectaculair? Kunt u dat handhaven voor het hele jaar 2004 of moet dat wat bijgesteld worden?

03.02 Minister **Johan Vande Lanotte**: Eerst over die 6,1 miljard. Verleden jaar was het 5,5 miljard in dezelfde periode. Hier zitten natuurlijk heel veel stortingen in. Zo wordt bijvoorbeeld de storting aan het Zilverfonds afgetrokken van het saldo. Het komt wel bij de Staat maar dat zit in het negatief saldo. Het moment van de storting beïnvloedt...

03.03 **Carl Devlies** (CD&V): ... de stijging van de schuld ten opzichte van de creatie van Zilverfonds.

03.04 Minister **Johan Vande Lanotte**: Neen, de term schuld is niet juist. Het netto te financieren saldo is niet de schuld. Het netto te financieren saldo is eigenlijk gewoon de kasverrichting. Dat is niet hetzelfde als de schuld. Als het in uw kas gestopt wordt op een andere plaats is het een netto te financieren saldo. Dat ligt iets hoger dan verleden jaar maar dat heeft ook te maken met dotaties die eerder gestort worden en dergelijke meer.

Dat is op dit moment niet mijn grootste bekommernis want sowieso zal het volgens de begroting iets hoger zijn. Verleden jaar was het netto te financieren saldo veel lager. Dat zal dit jaar sowieso iets hoger zijn maar dat is niet de referentie die we nemen.

De juiste vraag is natuurlijk hoe groot de uitgaven en de inkomsten zullen zijn. We hebben voor de verkiezingen een evaluatie gemaakt – ik ga ze met u overlopen – van waar we nu staan. Het grote discussiepunt zal natuurlijk gevormd worden door de Gemeenschappen en de Gewesten. Zullen de Gemeenschappen en de Gewesten hun doelstellingen kunnen halen? Wij gaan ervan uit dat dit wel het geval zal zijn, aangepast met het artikel 8 dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt gevraagd, met de 150 miljoen euro die ze vragen. Er is nog een kleine technische aanpassing wat betekent dat het wel eens zou kunnen dat de Gewesten en de Gemeenschappen 215 miljoen euro minder doen dan voorzien.

Een tweede element betreft de uitgaven van de departementen. Die zijn onder controle. Daar zal geen probleem rijzen.

Wat de sociale zekerheid betreft, hebben wij een pessimistische raming van de inkomsten gehad. Dat zou beter kunnen zijn, maar wij houden toch de pessimistische raming aan. Op het vlak van de ziekteverzekering moet echter wel een aantal maatregelen worden

03.02 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Le montant cité de 6,1 milliards comprend de nombreux versements. Le versement au Fonds de vieillissement, notamment, est compris dans le solde négatif.

03.03 **Carl Devlies** (CD&V): Le financement du Fonds de vieillissement fait augmenter la dette. Le solde net à financer s'accroît.

03.04 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Il y a une différence entre le solde net à financer et la dette. Le solde sera plus important que l'an passé. La question est donc de savoir à combien s'élèveront les recettes et les dépenses. Nous croyons que les Communautés et les Régions atteindront leurs objectifs.

Les dépenses des départements sont sous contrôle. En ce qui concerne les recettes dans le secteur de la sécurité sociale, nous nous en tenons aux pronostics pessimistes, de sorte qu'il sera nécessaire d'apporter des correctifs dans l'assurance-maladie. A noter, toutefois, un point positif: les recettes pourraient bien être meilleures que prévu.

Les recettes fiscales sont estimées dès à présent à 438 millions d'euros, un montant à majorer des intérêts. Cela représente un taux de croissance de 5,4%, soit un chiffre supérieur aux prévisions budgétaires. Au cours des premiers mois de

genomen, bijvoorbeeld wat de geneesmiddelen betreft, want daar gaat de evolutie sneller dan zou mogen. Daar moet dus een aantal correcties worden ingevoegd. Wij zijn daarmee bezig.

Wij moeten dus een aantal zaken doen, maar het positieve nieuws is dat de negatieve raming van de inkomsten iets beter zou kunnen zijn dan verwacht. Dat moet echter nog worden bevestigd. Dit lijkt zich te ontwikkelen.

Wat de fiscale ontvangsten betreft, wij hadden in de week voor de verkiezingen gezegd dat wij rekenden op 438 miljoen euro meer inkomsten. Dat was mijn schatting. Dat betekent dat er een stijgingsritme van 5,4% was, terwijl in de begroting een stijging van 4,8% was voorzien. Hoe kwam men aan die stijging van 5,4%? Omdat de stijging de eerste maanden beduidend hoger was. Men ging er echter van uit dat dit ging afvlakken. Er waren hoge voorafbetalingen van vennootschappen en particulieren in de eerste maanden. Dat zou betekenen dat de volgende voorafbetalingen veel lager zouden zijn. Men had daarover concrete cijfers. Die voorspelling zet zich nu echter niet door. Men had bijvoorbeeld geraamd dat de voorafbetalingen voor juli 100 miljoen euro lager zouden liggen dan vorig jaar. Zo kwam men op 5,4% op het einde van de periode.

De voorafbetalingen liggen echter geen 100 miljoen lager, maar waarschijnlijk 300 miljoen hoger. We zitten hoger ten opzichte van het voorspelde ritme. Dat betekent niet dat we er vanaf vandaag zullen vanuit gaan dat we meer zullen krijgen. We hadden het over 438 miljoen euro. We zullen dat twee maanden later niet verhogen. De inkomsten zelf liggen boven het ritme van die 438 miljoen. Wat men er ook van zegt, dit betekent dat die economische groei zich omzet in winst voor de vennootschappen. Het kan niet anders.

We zien ook dat de werkgelegenheidscijfers lichtjes aan de beterhand zijn. Ik heb gezegd dat ik dacht dat we eind juli voor het eerst onder het cijfer van het voorgaande jaar zouden komen. Dat zal waarschijnlijk in september zijn. Het kan echter ook nog juli of augustus zijn. Dat is het probleem met seizoensschommelingen. Of het 's zomers veel goed of veel slecht weer is, kan een verschil maken van enkele duizenden mensen. Dat kan een impact hebben.

Men ziet dat de economische ontwikkeling van rekrutering aan de gang is. Men ziet ook dat de advertenties voor vacatures toenemen. Ik heb daarover twee weken geleden met iemand gesproken. Dat is heel typisch. Dit zijn de meest klassieke indicatoren die nooit bedriegen. Er zijn er drie of vier. Ten eerste, de voorafbetalingen zijn zeer significante indicatoren omdat vennootschappen dat uitrekenen. Een vennootschap wordt omringd door experts. Voorafbetalingen zijn niet afkomstig van kleine vennootschappen. De echt significante vennootschappen rekenen het met hun experts zodanig uit dat ze gepast uitkomen. Een vennootschap zal in maart niet voor haar plezier geld overmaken aan de Staat. Als ze geld stort, is dat omdat ze wil vermijden dat ze extra intresten moet betalen.

Hogere voorafbetalingen door bedrijven betekenen altijd een hogere activiteit en een vooruitzicht op winst.

De tweede indicator is de uitzendmarkt en de derde indicator zijn de personeelsadvertenties.

l'année, les sociétés et les particuliers ont effectué des versements anticipés importants. Contrairement aux prévisions, ces versements ne diminuent pas et dépassent déjà les estimations à concurrence de 300 millions d'euros. Le résultat final, qui se situe au-delà de 438 millions d'euros, est très positif. Les versements anticipés plus élevés, combinés à l'augmentation des offres d'emploi et des recrutements ainsi qu'à l'allongement des files, traduisent une reprise économique. Notre budget sera probablement en équilibre pour la cinquième fois consécutive.

Een vierde indicatie – ik weet dat het belachelijk klinkt – zijn de files. De files zijn een perfecte voorspeller, onder gelijkblijvende omstandigheden, van de economische activiteit. Dat is gewoon zo. In april duurde een rit van Oostende naar Brussel tien minuten langer dan het jaar daarvoor. Als men om 06.00 uur vertrok in 2003 en ook om 06.00 uur in 2004, deed men er in 2004 10 minuten langer over dan het jaar daarvoor. Dat is een perfecte voorspeller omdat die enkele wagens extra door de economische activiteit in de files een grote impact hebben. Nu kunnen we dit niet meer meten, want de werken rond Antwerpen verstoren dat. In april kon men dat perfect meten.

Ik heb dat geleerd van een door de wol geverfde economist. Dat zijn vier indicatoren. Als die kloppen, weet men dat al de rest larie is. Dat is gewoon zo.

Dat betekent dat het doel om een budget in evenwicht te hebben nog altijd haalbaar blijft. Het feit dat de Gemeenschappen en Gewesten het wat minder gaan doen, is natuurlijk wel een tegenvaller. We moeten in de sociale zekerheid de zaken op het niveau kunnen krijgen waarop ze waren. We moeten dat in orde krijgen. Waarschijnlijk zullen we via de fiscus toch extra inkomsten hebben. Of die extra inkomsten volstaan om alles wat de fiscale amnestie moest opbrengen te compenseren, is de vraag gezien men de eerste 10 miljard Belgische frank of 250 miljoen euro zal moeten gebruiken voor de eventueel kleinere bijdragen die de Gemeenschappen en Gewesten leveren. Op dit moment zitten we, naar mijn aanvoelen, met een risicomarge van -0,2 tot +0,2. We zitten nu binnen die marge. Met een klein beetje geluk en met het volgen van de situatie zouden we op die nul moeten kunnen uitkomen. We zitten binnen die marge en die marge verkleint iedere maand. Men kan dat geleidelijk aan zien en daarna kan men het bevestigen. Als men een begroting in evenwicht heeft, heeft men een marge van min of plus 0,1. Dat is de normale marge. We zitten nu nog ongeveer in een dubbele marge, maar dat is niet echt slecht te noemen.

We zouden normaal gezien de doelstelling moeten kunnen halen. Ik ben daarover nooit erg euforisch geweest. Dat ligt niet in mijn aard. Ik heb evenmin ooit paniek gezaaid over de begroting. Het is de vijfde keer dat ik een begroting opstel en ik zou deze ook graag in evenwicht kunnen brengen.

03.05 Carl Devlies (CD&V): Mijnheer de minister, ik kan u het goede nieuws brengen dat de files tussen Leuven en Brussel aanmerkelijk zijn toegenomen.

U haalde een aantal indicatoren aan waarvan terecht gebruik kan worden gemaakt. Laten we hopen dat de economische groei inderdaad verbetert. Als de economische groei verbetert, zal dat ook een effect hebben op de ontvangsten van de overheid. We zullen het tweede deel van het jaar moeten afwachten.

Er is een punt waarop ik u wil tegenspreken. Uw definitie van het netto te financieren saldo is niet de definitie die in uw eigen documenten staat. Het netto te financieren saldo is duidelijk beschreven. De definitie daarvan is duidelijk beschreven in de begrotingsdocumenten en ook in de begrotingsaanpassingen. Dat is het tekort dat door de

03.05 Carl Devlies (CD&V): Il faut espérer une reprise de l'économie et donc une augmentation des recettes du Trésor. Le ministre se fonde sur une définition peu orthodoxe du SNF et finance le Fonds de vieillissement par de nouveaux emprunts.

overheid moet gefinancierd worden. U financiert dat enerzijds via het Zilverfonds en anderzijds via leningen die opgenomen worden. Ik zal op het einde van het jaar kunnen aantonen dat wat ik vertel correct is.

03.06 Minister **Johan Vande Lanotte**: Ik financier dat gewoon niet. Het netto te financieren saldo wordt niet gefinancierd. We moeten daar nog op terugkomen na het reces.

03.06 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Il n'est nullement question de financer le SNF.

De **voorzitter**: Dat doet de schuld stijgen.

03.07 Minister **Johan Vande Lanotte**: Niet volledig.

De **voorzitter**: Niet als u een gedeelte aan het Zilverfonds stort.

03.08 Minister **Johan Vande Lanotte**: Wat men aan het Zilverfonds stort, is geen schuldverhoging, wel een verhoging van het negatief saldo.

03.08 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Les fonds versés au Fonds de vieillissement n'entraînent pas d'augmentation de la dette.

03.09 **Carl Devlies** (CD&V): In de consolidatie ten opzichte van Europa is dat inderdaad een verrekening. Het netto te financieren saldo is een klassiek begrip in de begroting en dat stijgt. Voorts hebt u de opbouw van het Zilverfonds. Dat compenseert elkaar in de consolidatie.

03.10 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat is alleen zo in het jaar dat men stort. Dit jaar is dat zo, maar vorig jaar was dat niet zo. Die term telt niet meer.

03.11 **Carl Devlies** (CD&V): Vorig jaar was het maar voor een deel zo.

03.12 Minister **Johan Vande Lanotte**: Waarom telt die term niet meer? Omdat het op kasbasis is en dat wil Europa niet.

03.13 **Carl Devlies** (CD&V): Waarom hebt u dan niet gestort in 2003?

03.14 Minister **Johan Vande Lanotte**: Omdat we het toen nog niet hadden ontvangen. We hebben het maar ontvangen op 28 december 2003. Dat is de voornaamste reden. Dat heeft niets te maken met een ritme van betalen. Het netto te financieren saldo interesseert mij niet. Waarom niet? Vroeger bestond de manier om het netto te financieren te verbeteren erin van de ambtenaren in januari uit te betalen. Zo werd het netto te financieren saldo beter. Daarom heeft Europa gezegd niet meer te willen weten van het netto te financieren saldo: een dag later betalen beïnvloedde de resultaten. Thans zegt men wat er wordt aangerekend, ongeacht het moment van storting. Iets wordt aangerekend op een jaar, ongeacht het jaar waarin men stort.

03.14 **Johan Vande Lanotte**, ministre: L'Europe ne se réfère plus guère au SNF qui peut être très aisément camouflé, notamment par le report de décembre à janvier du paiement des traitements des fonctionnaires. La date de paiement ne joue plus aucun rôle. Actuellement, les budgets sont ajustés chaque année mais le SNF demeure inchangé.

Ik geef een voorbeeld. Op dit moment is er een discussie bezig over het aanzuiveren van tekorten in ziekenhuizen, iets van vijf of zes jaar geleden.

Dat zal een impact hebben op het netto te financieren saldo, maar het zal geen enkele impact hebben op ons begrotingsresultaat. Het zal worden aangerekend voor 1997-1998. Van de laatste tien jaar wordt

ieder jaar nog aangepast. De ESER-resultaten worden ieder jaar nog aangepast, maar het netto te financieren saldo niet. Tot 1995-1996 was de begrotingsdoelstelling het netto te financieren saldo, dat was het criterium. Men heeft plots gezegd dat het niet meer mocht en dat het iets anders moet zijn.

03.15 Carl Devlies (CD&V): Omdat men vanuit Europa de globale overheden bekijkt, omdat men daar ook een consolidatie doet en omdat u het Zilverfonds kunt consolideren met de bedragen die in uw netto te financieren saldo voorkomen.

03.15 Carl Devlies (CD&V): L'Europe considère la situation globale ainsi que la consolidation. Le Fonds de vieillissement devrait être financé au moyen d'excédents. On creuse pourtant de nouveaux trous budgétaires.

03.16 Minister Johan Vande Lanotte: Ik snap het echt het belang daarvan niet. Of men het nu in kas houdt en het netto te financieren is beter, of men stopt het in het Zilverfonds en het is dan slechter... Als het niet in het Zilverfonds gestopt werd (...)

03.17 Carl Devlies (CD&V): Dat is de financiering van uw Zilverfonds. Het Zilverfonds zou in principe gefinancierd moeten worden - dat staat ook zo in de wet op het Zilverfonds - met overschotten.

03.18 Minister Johan Vande Lanotte: Natuurlijk, dat weet ik ook.

03.19 Carl Devlies (CD&V): Dat gebeurt hier niet. Daardoor moet u in feite een deficit maken om uw Zilverfonds te kunnen financieren.

03.20 Minister Johan Vande Lanotte: Dat is niet juist, want het telt niet als een deficit. Het Zilverfonds 30 jaar lang stijven heeft geen zin als er geen overschotten zijn. Dat weet ik, en dat weet iedereen. Wie hebben al vier jaar overschotten. Men spreekt de hele tijd over 0,3, vorig jaar hadden wij 0,4 overschot. Dat zijn de jongste cijfers van het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Als men in het Zilverfonds meer stopt dan het overschot, dan is het natuurlijk geen structurele oplossing. Ik heb ook nooit het omgekeerde gedaan.

03.20 Johan Vande Lanotte, ministre: Il est évidemment exclu de créer un déficit pour alimenter le Fonds de vieillissement. Pendant deux ans, nous avons cependant bénéficié d'un excédent budgétaire et, l'an passé, des recettes provenant du transfert du fonds de pension de Belgacom.

Dertig jaar het Zilverfonds stijven zonder dat er overschotten zijn, neen, dat kan niet. Het enige wat ik altijd gezegd heb, is dat de enkele jaren dat er geen overschot is niets storten in het Zilverfonds, nog slechter is. De jaren waarin men geen overschot kan genereren, onder andere door een heel slechte economische groei, moet men het op andere manieren doen. Dat kan 2 of 3 jaar duren. De eerste twee jaar hebben we ons overschot erin gestort. Dat wil ik ook nog eens zeggen, de eerste twee jaar hebben we ons overschot erin gestort. Het is niet omdat we dat geld van Belgacom erin stoppen, dat het geen overschot was. Het was een bedrag gelijk aan het overschot. De eerste twee jaren hebben we het overschot erin gestort. Er is één jaar waarin we het niet gedaan hebben, dat was vorig jaar. We hadden toen immers geen overschot tenzij via die Belgacom-aandelen en dat geld hebben we er toen gewoon ingestopt. Heeft dat het Zilverfonds nu veel geholpen? Neen, zeker niet structureel. In 2001 en 2002 was het geld in het Zilverfonds gelijk aan het overschot, of dat nu uit de ene of de andere pot komt, dat maakt geen verschil.

03.21 Carl Devlies (CD&V): Dat is juist, maar in het begin was uw

03.21 Carl Devlies (CD&V): Je

begrotingsevolutie beter. Nu is er een structurele verslechtering van uw begroting en daarom bent u nu verplicht die operaties te doen.

persiste à dire que le budget se détériore structurellement.

03.22 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat weet ik ook, maar gelijk wie die in de toekomst drie jaar maar 1 procent groei heeft, zal zijn begroting structureel zien verslechteren tenzij hij enorme belastingverhogingen doorvoert. Dat is de definitie van een lage groei.

03.22 **Johan Vande Lanotte**, ministre: En période de faible croissance économique, il n'est pas aisé de faire évoluer positivement le budget.

De **voorzitter**: Of u doet een spectaculaire besparing.

03.23 Minister **Johan Vande Lanotte**: Dat zal de eerste twee jaar niet lukken. Men kan dat pas twee jaar later. Bij groei stijgen immers onmiddellijk de uitgaven voor de werkloosheidsuitkeringen spectaculair en dalen de inkomsten van de sociale zekerheid. Nederland heeft zo spectaculair bespaard en het tekort is elk jaar toegenomen. De waarheid is dat als het slecht gaat, men via besparingen het gat niet kan toerijden. Het is jammer, maar het is zo. Men is bijna verplicht de belastingen enkele jaren te verhogen om ze daarna weer af te bouwen om onmiddellijk resultaat te hebben.

03.23 **Johan Vande Lanotte**, ministre: Il n'est pas possible de régler ce problème uniquement par le biais d'économies. Budgétairement, une augmentation temporaire des impôts est alors souvent la seule solution. Par la suite, on peut à nouveau réduire les impôts.

In de jaren '90 hebben we een aantal jaar na elkaar de belastingen verhoogd. Vanaf het ogenblik dat het gat was dichtgereden in 1999 hebben we beslist dat de belastingdruk moest dalen, omdat we het ons konden permitteren. Het klinkt acyclisch en contra-economisch. Budgettair is het echter de enige manier.

Indien men in een crisisperiode sterk bespaart – ik verwijs naar Nederland - komt men in een neerwaartse spiraal terecht. Op twee jaar tijd zijn de Nederlanders van 0 tot –3 gezakt.

03.24 **Carl Devlies** (CD&V): Mijnheer de minister, de discussie handelde over het netto te financieren saldo. Dat is een begrip dat blijft bestaan. Voor Europa is dat wellicht niet belangrijk, maar voor degenen die de federale begroting analyseren, is het een begrip dat van belang blijft.

03.24 **Carl Devlies** (CD&V): Si la notion de "solde net à financer", puisque c'est bien de cela dont il était question, n'est pas importante pour l'Europe, elle l'est pour qui analyse le budget fédéral.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, beste collega's, ik wens u een goede vakantie.

*La réunion publique de commission est levée à 15.19 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.19 uur.*